

สรุปการวิจัย
โครงการส่งเสริมการศึกษาทั่วไป
เรื่องการศึกษาติดตามและประเมินผลของนักศึกษา
ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา ๒๕๒๕

โนรี ใจใส่ และคณะ

งานนี้ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และศูนย์อำนวยการจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยมี ผศ.วิรัช บุญสมบัติ เป็นที่ปรึกษา คณะวิจัย คือ โนรี ใจใส่, จำเนียร คุณประดับ, เพ็ญพัทธ์ ทองแท้, อูสมาน สารี, นิพัทธ์ ระเด่นอาหมัด, ปริศนา ชัยดวง, สุวิชา ยี่สุนทร และสุชน ไชยสุวรรณ

โครงการส่งเสริมการศึกษาทั่วไปนักศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือเรียกกันโดยทั่วไปว่า นักศึกษาในโครงการสอ.บด. เป็นโครงการหนึ่งของกระทรวงมหาดไทยที่ใช้แก้ปัญหาความมั่นคงของชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดนราธิวาส ยะลา ปัตตานี สตูล และสงขลา วัตถุประสงค์หนึ่งของโครงการนี้ก็คือ การยกระดับการศึกษาของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม และถือเป็น

โครงการเร่งด่วนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ระบุไว้ในแผนปฏิบัติงาน กำหนดไว้ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๓๐ ทบวงมหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เข้าร่วมโครงการด้วย เริ่มแรกของโครงการจัดให้มีการสอบคัดเลือกเฉพาะกลุ่มนักศึกษาไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน ๕๐ คน แยกเป็นคณะละ ๕ คน โดยประมาณ และจำนวนนักศึกษาของแต่ละจังหวัดที่สอบได้จะเป็นสัดส่วนกับจำนวนประชากรของแต่ละจังหวัด ต่อมาได้มีการปรับปรุงจนกระทั่งปีการศึกษา ๒๕๒๕ ได้จัดสอบคัดเลือกนักศึกษากลุ่มนี้พร้อม ๆ กับนักศึกษาที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์โดยวิธีสอบตรง และปฏิบัติเช่นนั้นจนปัจจุบัน ปรากฏว่านักเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสนใจ

ต่อโครงการดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นทุกปี สืบเนื่องจากจำนวนผู้เข้าสมัครและปรากฏว่าจำนวนนักเรียนสายศิลปะมีมากกว่านักเรียนสายวิทยาศาสตร์ เมื่อนักเรียนสอบคัดเลือกได้ในคณะต่าง ๆ มีส่วนหนึ่งที่ได้สละสิทธิ์เนื่องจากสอบได้สถาบันอื่น หรือมีปัญหาส่วนตัวไม่สามารถศึกษาต่อได้ หรือสอบคัดเลือกได้คณะที่มีความสนใจและความต้องการต่ำจึงสละสิทธิ์ไป คณะที่นักศึกษาสละสิทธิ์มากที่สุดได้แก่คณะวิทยาศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ สายวิทยาศาสตร์ และพบว่านักศึกษารุ่นที่ ๓ (เข้าเรียนปีการศึกษา ๒๕๒๘) สละสิทธิ์มากกว่ารุ่นอื่นๆ ส่วนในปีต่อ ๆ มา จำนวนนักศึกษาที่สละสิทธิ์ลดน้อยลงเกือบจะไม่มี การสละสิทธิ์ ทั้งนี้เป็นเพราะสอบได้คณะที่ตัวเองต้องการและมีความสนใจ ดังตารางแสดงผู้ที่สอบได้ และผู้ที่สละสิทธิ์ในแต่ละคณะ ตั้งแต่รุ่นที่ ๑ - รุ่นที่ ๔ ดังนี้

ตาราง ๑ จำนวนนักศึกษาที่สอบเข้าศึกษาในคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้ ปีการศึกษา ๒๕๒๖-๒๕๒๘

คณะวิชา	รุ่นที่ ๑ (๒๕๒๖)	รุ่นที่ ๒ (๒๕๒๗)	รุ่นที่ ๓ (๒๕๒๘)	รุ่นที่ ๔ (๒๕๒๙)	รวม
วิทยาศาสตร์	๔	๕	๕	๓	๑๗
แพทยศาสตร์	๓	๓	๓	๒	๑๑
เกษตรศาสตร์	๓	๖	๔	๕	๑๘
พยาบาลศาสตร์	๔	๕	๕	๕	๑๙
ทรัพยากรธรรมชาติ					
เกษตรศาสตร์	๓	๒	๒	๑	๘
อุตสาหกรรม	๒	๑	๑	๑	๕
วาริชศาสตร์	๑	๑	๒	๓	๗
ทันตแพทยศาสตร์	๑	๐	๑	๓	๕
วิศวกรรมศาสตร์	๑	๒	๓	๑	๗
วิทยาการจัดการ					
บริหารธุรกิจ	๗	๓	๓	๓	๑๖
รัฐประศาสนศาสตร์	๒	๒	๓	๔	๑๑
รวม (วิทยาเขตหาดใหญ่)	๓๑	๓๐	๓๒	๓๑	๑๒๔
ศึกษาศาสตร์					
ศิลปศาสตร์	๕	๖	๘	๖	๒๕
วิทยาศาสตร์	๒	๘	๕	๗	๒๒
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	๘	๖	๕	๖	๒๕
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี				๑	๑
				๑	๑
				๑	๑
รวม (วิทยาเขตปัตตานี)	๑๕	๒๐	๑๘	๒๐	๗๓
รวมทั้งหมด	๔๖	๕๐	๕๐	๕๑	๑๙๗

ตาราง ๒ จำนวนนักศึกษาที่สละสิทธิ์ รุ่นที่ ๑-๔ (ปีการศึกษา ๒๕๒๖-๒๕๒๙) จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	จำนวนนักศึกษาที่สละสิทธิ์				รวม
	รุ่นที่ ๑	รุ่นที่ ๒	รุ่นที่ ๓	รุ่นที่ ๔	
วิทยาศาสตร์	๒	๒	๕	๑	๑๐
แพทยศาสตร์	-	-	-	-	-
เกษตรศาสตร์	-	-	-	-	-
พยาบาลศาสตร์	๑	-	๑	-	๒
ทรัพยากรธรรมชาติ	-	-	-	-	-
เกษตรศาสตร์	-	-	๑	-	๑
อุตสาหกรรม	-	-	-	-	-
วาริชศาสตร์	-	-	๑	-	๑
ทันตแพทยศาสตร์	-	-	-	-	-
วิศวกรรมศาสตร์	-	-	๑	-	๑
วิทยาการจัดการ	-	-	-	-	-
บริหารธุรกิจ	-	-	๑	-	๑
รัฐประศาสนศาสตร์	-	-	-	-	-
รวม (วิทยาเขตหาดใหญ่)	๓	๒	๑๐	๑	๑๖
ศึกษาศาสตร์	-	-	-	-	-
ศิลปศาสตร์	-	๑	-	-	๑
วิทยาศาสตร์	๑	๔	๕	๑	๑๑
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	-	๑	-	-	๑
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-	-	-	-
รวม (วิทยาเขตปัตตานี)	๑	๖	๕	๑	๑๓
รวมทั้งมหาวิทยาลัย	๔	๘	๑๕	๒	๒๙

เมื่อพิจารณาผลการเรียนของ นักศึกษาในโครงการดังกล่าวปรากฏว่า สมควรจะได้มีการติดตามผล ต่อเนื่องกันไป เพื่อจะได้ทราบผล การเรียนและปัญหาอื่น ๆ ขณะที่ กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัย จะได้ หาทางช่วยเหลือให้นักศึกษากลุ่มนี้ ได้ทันทั่วทั้งที่ ด้านผลการเรียนพบว่า นักศึกษารุ่นที่ ๑ ซึ่งเป็นรุ่นแรก ที่จบหลักสูตรในปีการศึกษา ๒๕๒๕ (เฉพาะคณะที่มีหลักสูตร ๔ ปี) มีนักศึกษาเพียง ๑๕ คน จากนัก ศึกษารุ่นที่ ๑ จำนวน ๔๐ คน ที่ จบหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ ๔๘ ซึ่งในจำนวนนี้มีนักศึกษาคณะ

มนุษยศาสตร์จำนวน ๗ คนที่จบ หลักสูตรภายใน ๓ ปีครึ่ง นอกนั้น มีนักศึกษาที่เรียนผ่านเกณฑ์ คิด เป็นร้อยละ ๑๓.๐๔ รอพินิจคิด เป็นร้อยละ ๖.๕๒ พันสภาพการ เป็นนักศึกษา ร้อยละ ๓๒.๐๑ ไม่ สมบูรณ์ ร้อยละ ๔.๓๕ และลาพัก การศึกษา ร้อยละ ๒.๑๗

นักศึกษารุ่นที่ ๒ (เข้าเรียน ปีการศึกษา ๒๕๒๗) สามารถ เรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๔๗.๖๒ รอพินิจร้อยละ ๑๕.๒๒ พันสภาพ การเป็นนักศึกษาร้อยละ ๒๖.๑๕ ไม่สมบูรณ์ร้อยละ ๘.๕๒ ไม่มี นักศึกษาที่ลาพัก

นักศึกษารุ่นที่ ๓ (เข้าเรียน ปีการศึกษา ๒๕๒๘) สามารถ เรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๓.๖๔ รอพินิจร้อยละ ๑๒.๑๒ พันสภาพ การเป็นนักศึกษาร้อยละ ๑๒.๑๒ ไม่สมบูรณ์ร้อยละ ๘.๐๕ และลา พักการศึกษา ๓.๐๓

และนักศึกษารุ่นที่ ๔ มีนัก ศึกษาเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๕๓. ๔๘ อยู่ในภาวะรอพินิจร้อยละ ๓๕.๗๑ พันสภาพการเป็นนักศึกษา ร้อยละ ๔.๗๖ ไม่สมบูรณ์ร้อยละ ๖.๘๘

ตาราง ๓ สถานภาพการเรียนของนักศึกษาโครงการฯ รุ่นที่ ๑-๔ (ปีการศึกษา ๒๕๒๖-๒๕๒๘) เมื่อเสร็จสิ้น ปีการศึกษา ๒๕๒๘

	สถานภาพ				รวม
	รุ่นที่ ๑	รุ่นที่ ๒	รุ่นที่ ๓	รุ่นที่ ๔	
จบหลักสูตร	๑๕ (๔๑.๓๑)		ไม่ครบหลักสูตร		๑๕ (๑๑.๕๕)
ผ่าน	๖ (๑๓.๐๔)	๒๐ (๔๗.๖๒)	๒๑ (๖๓.๖๔)	๒๓ (๕๓.๔๘)	๗๐ (๔๒.๖๘)
ภาวะรอพินิจ	๓ (๖.๕๒)	๗ (๑๖.๖๗)	๔ (๑๒.๑๒)	๑๕ (๓๕.๘๘)	๒๙ (๑๗.๖๘)
พันสภาพการ	๑๕ (๓๒.๖๑)	๑๑ (๒๖.๑๕)	๔ (๑๒.๑๒)	๒ (๔.๖๕)	๓๒ (๑๘.๕๑)
เป็นนักศึกษา					
ไม่สมบูรณ์	๒ (๔.๓๕)	๔ (๙.๕๒)	๓ (๘.๐๕)	๓ (๖.๘๘)	๑๒ (๗.๓๒)
ลาพักการศึกษา	๑ (๒.๑๗)	-(๐.๐๐)	๑ (๓.๐๓)	-(๐.๐๐)	๒ (๑.๒๒)
รวม	๔๖ (๑๐๐.๐๐)	๔๒ (๑๐๐.๐๐)	๓๓ (๑๐๐.๐๐)	๔๓ (๑๐๐.๐๐)	๑๖๔ (๑๐๐.๐๐)

และเมื่อพิจารณาผลการเรียน
ของนักศึกษาแยกตามสาขาที่เรียน
คือ สายวิทย์ และสายศิลป์ พบว่า
นักศึกษาที่จบหลักสูตรส่วนใหญ่

จะเป็นนักศึกษาสายศิลป์ คิดเป็น
ร้อยละ ๘๔.๒๑ ส่วนกลุ่มวิทยา
ศาสตร์ จบหลักสูตรคิดเป็นร้อยละ
๑๕.๗๘ ของนักศึกษาที่เรียนจบ

หลักสูตรทั้งหมด ดังแสดงไว้ใน
ตารางข้างล่างนี้

ตาราง ๔ สถานภาพการเรียนของนักศึกษาโครงการฯ รุ่นที่ ๑-๔ (ปีการศึกษา ๒๕๒๖-๒๕๒๘) เมื่อเสร็จสิ้น
ปีการศึกษา ๒๕๒๘ จำแนกตามสาขาที่เรียน

สาขาวิชา	จบหลักสูตร	ผ่าน	รอพินิจ	ทันสภาพ	ไม่สมบูรณ์	ลาพัก	รวม
วิทยาศาสตร์	๓ (๑๕.๗๘)	๔๕ (๖๔.๒๘)	๒๐ (๒๘.๙๓)	๒๔ (๓๕.๐๐)	๕ (๗.๖๓)	๒ (๒.๙๓)	๙๙ (๑๐๐)
ศิลปศาสตร์	๑๖ (๘๔.๒๑)	๒๕ (๓๕.๗๑)	๘ (๑๑.๐๓)	๘ (๑๑.๐๓)	๗ (๙.๘๖)	-	๖๔ (๙๖.๖๓)
รวม	๑๙ (๑๐๐)	๗๐ (๑๐๐)	๒๘ (๑๐๐)	๓๒ (๑๐๐)	๑๒ (๑๐๐)	๒ (๑๐๐)	๑๖๔ (๑๐๐)

เมื่อพิจารณาผลการเรียนของนักศึกษา แยกตามคณะวิชาพบว่า นักศึกษาที่เรียนในคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์ จบหลักสูตรเป็นสัดส่วนน้อยกว่านักศึกษาในคณะวิชาด้านศิลปะ คณะวิชาที่มีนักศึกษาจบหลักสูตรได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ คณะวิทยาการจัดการ คณะมนุษย

ศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะที่มีนักศึกษาจบหลักสูตรมากที่สุด คือร้อยละ ๑๐๐ ของนักศึกษาในโครงการที่สอบได้คณะมนุษยฯ ในรุ่นที่ ๑ และเกือบทั้งหมดจะจบหลักสูตรภายในระยะเวลา ๓ ปีครึ่ง ส่วนคณะวิชาที่ไม่มีนักศึกษาเรียนจบภายในระยะเวลาที่กำหนดได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะ

วิศวกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ สายวิทยาศาสตร์ ส่วนนักศึกษาที่พ้นสภาพการเป็นนักศึกษามากได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะทรัพยากรธรรมชาติ ดังแสดงไว้ในตารางข้างล่างนี้

ตาราง ๕ สถานภาพการเรียนของนักศึกษาในโครงการฯ รุ่นที่ ๑-๔ (ปีการศึกษา ๒๕๒๖-๒๕๒๘) เมื่อเสร็จสิ้นปีการศึกษา ๒๕๒๘ จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	สถานภาพ						รวม	
	จบหลักสูตร	ผ่าน	รอพินิจ	พ้นสภาพ	ไม่สมบูรณ์	ลาพัก		
วิทยาศาสตร์	-	๒	-	๖	-	-	๘	
แพทยศาสตร์	-	๖	๑	๔	-	-	๑๑	
เภสัชศาสตร์	-	๑๐	๔	๓	๑	-	๑๘	
พยาบาลศาสตร์	๒	๑๐	๓	๑	-	-	๑๖	
ทรัพยากรธรรมชาติ								
เกษตรศาสตร์	-	๓	๑	๓	๑	-	๘	
อุตสาหกรรม	๑	๑	๒	-	-	-	๔	
วาริชศาสตร์	-	๒	๑	๑	๑	-	๕	
ทันตแพทยศาสตร์	-	๓	๒	-	-	-	๕	
วิศวกรรมศาสตร์	-	๒	๒	๑	-	๑	๖	
วิทยาการจัดการ								
บริหารธุรกิจ	๒	๔	๒	๔	-	๑	๑๓	
รัฐประศาสนศาสตร์	๒	๗	-	๒	๑	-	๑๒	
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	๗	๘	๓	๓	๓	-	๒๔	
ศึกษาศาสตร์								
ศิลปศาสตร์	๕	๑๐	๖	๓	๓	-	๒๗	
วิทยาศาสตร์	-	๓	๒	๑	-	-	๖	
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	ไม่เปิดรับนักศึกษาเพราะเป็นคณะใหม่สุด				๑	-	๑
รวม	๑๕ (๑๑.๕๕)	๗๑ (๔๓.๒๕)	๒๕ (๑๗.๖๘)	๓๒ (๑๕.๕๑)	๑๑ (๖.๗๑)	๒ (๑.๒๒)	๑๖๔ (๑๐๐.๐๐)	

ปัญหาของนักศึกษาในโครงการดังกล่าว ขณะที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ส่วนใหญ่มักจะเป็นปัญหาทางการเรียน โดยเฉพาะสายวิทยาศาสตร์ ซึ่งได้แก่วิชาคณิตศาสตร์ เคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา และอังกฤษ ปัญหาอื่น ๆ ที่รองลงไปได้แก่ปัญหาการปรับตัวเข้ากับนักศึกษาคนอื่น ๆ ยาก ปัญหาการคบเพื่อน มีบางส่วนที่บอกว่ามีปัญหาเรื่องการแต่งกาย

อย่างไรก็ดี เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยการสนับสนุนของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ติดตามผลนักศึกษากลุ่มนี้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน

ประกอบกับบางคณะวิชาได้ติดตามผลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด ทำให้ทราบปัญหาของนักศึกษา และได้หาทางช่วยเหลือ เป็นต้นว่า ระเบียบแรกได้จัดสอนเสริมประสบการณ์ให้กับนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกทุกคน ใช้เวลาประมาณ ๓๐ วัน ในช่วงก่อนเปิดภาคการศึกษาที่ ๑ (ประมาณเดือนเมษายนของทุกปี) ทั้งนี้เพื่อปูพื้นฐานเนื้อหาวิชาที่ได้เรียนในมัธยมปลายและจะต่อเนื่องถึงระดับมหาวิทยาลัย ที่คิดว่าจะเป็นปัญหากับนักศึกษาได้แก่วิชา คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี และคณิตศาสตร์ สำหรับนักศึกษาสายวิทย์ และวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา และคณิตศาสตร์ สำหรับนักศึกษาสาย

ศิลปศาสตร์ ซึ่งเนื้อหาในบางวิชาได้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพเงื่อนไขของแต่ละปี นอกเหนือจากการเสริมสร้างทางด้านวิชาการแล้ว ก็ได้แนะนำให้รู้จักวิธีการเรียนและการปรับตัวในมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งส่งเสริมทางด้านสุขภาพร่างกาย โดยจัดให้มีการออกกำลังกายและฝึกปฏิบัติบางอย่าง นอกจากนั้นในบางคณะวิชา ได้จัดให้มีการสอนเสริมระหว่างภาคเรียนในวิชาที่นักศึกษาไม่เข้าใจด้วย

จากวิธีการที่ได้ช่วยเหลือไปแล้ว จัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเหลือนักศึกษากลุ่มนี้ให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาได้ดีพอสมควร ดังผลการเรียนที่ได้แสดงไว้ข้างต้นแล้ว □

เมื่อญี่ปุ่นบุกสงขลา

(ต่อจากหน้า ๗๑)

ชายฉกรรจ์ราว ๔๐ คน มาพร้อมกันพร้อมทั้งนำอาวุธต่าง ๆ ติดตัวมาด้วย ผู้ใหญ่บ้านเล่าเรื่องให้ฟังแล้วว่าราษฎรเหล่านั้นมาสมทบกำลังกับกองทหาร แยกกันปฏิบัติหน้าที่ดังนี้ พวกที่หนึ่งไปที่โคกสูง ตำบลน่าน้อย ซึ่งเป็นที่ตั้งกองหน้าของทหาร

พวกที่สอง รวมกำลังกับทหารกองสอง ซึ่งตั้งอยู่ใกล้สถานีรถไฟน่าน้อย ตรงทางรถไฟ ตัดกับถนนไทรบุรี ที่ตรงนั้นเป็นเนินสูงใกล้สวนยางของนายเควิด สุวรรณสิงห์ อดีตกำนัน ทหาร พร้อมกับราษฎร และนายเควิดช่วยกันเข็น

รถบดถนนซึ่งจอดอยู่ใกล้สถานีรถไฟมาขวางทางที่รถไฟกับถนนตัดกัน แล้วเอาปืนกลหนักมาตั้งแอบรถบดไว้ ๒ กระบอก และตั้งที่เชิงเขาใกล้บ้าน นายเควิดอีก ๑ กระบอก กองนี้อยู่ในบังคับบัญชาของ ร.อ.ผดุง นายเควิดกับราษฎรเอาเชือกผูกหีบกระสุนปืนแล้วเอาเชือกลั่นสะเอวคลานเอาไปส่งให้ในที่รบ

พวกที่สาม ตั้งอยู่ที่หน้าบ้านของผม เชิงสะพานน่าน้อย ที่นี่มีราษฎรมาสมทบในภายหลังอีกมาก แล้วช่วยทหารชุดสนามเพลาะที่เชิงสะพานนั้น ตัวผมเองควบคุม

ราษฎร ทหารพวกที่สามนี้อยู่ในบังคับบัญชาของ ร.ต.สุรพล จุลลพราหมณ์ (ต่อมาเป็น พล.ต.อ. อธิปัตถกรมตำรวจ) ขณะที่กำลังชุดสนามเพลาะอยู่นั้น นายเสวตฯ พนักงานเหมืองหินของรถไฟ (ซึ่งทำการระเบิดและข่อยหินอยู่ที่เชิงเขาบันไดนาง) ได้มาบอกว่าทหารสั่งให้หรือทางรถไฟตัดทางลำเดียวของทหารญี่ปุ่น ผมพร้อมด้วยนายเสวตกับเจ้าหน้าที่เหมืองหินก็ระเบิดรางรถไฟ และจึงเอารางรถไฟออกมาหลายช่วงนำไปซ่อนไว้ในป่าใกล้ทาง

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)